U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Pavla Vrchy a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Romana Fialy, JUDr. Michala Mazance, JUDr. Pavla Pavlíka a JUDr. Marie Žiškové, rozhodl o návrhu **Českého telekomunikačního úřadu,** se sídlem v Praze 9, Sokolovská 219 (adresa pro doručování: poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025), na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **Okresním soudem v Kroměříži,** a dalších účastníků sporu vedeného u Okresního soudu v Kroměříži pod sp. zn. 5 C 238/2008, o 638 Kč s příslušenstvím: žalobkyně **Český inkasní kapitál, a.s.,** se sídlem v Praze 1, Václavské nám. 808/66, IČ 276 46 751, zastoupené JUDr. Romanem Majerem, advokátem, pobočka Plzeň, Úslavská 33, 326 00 Plzeň, a žalovaného **V. F.**

takto:

I. **P ř í s l u š n ý** vydat rozhodnutí ve věci vedené u Okresního soudu v Kroměříži pod sp. zn. 5 C 238/2008, o zaplacení ceny za veřejně dostupné služby elektronických komunikací ve výši 638 Kč s příslušenstvím, **j e** správní orgán.

II. Usnesení Krajského soudu v Brně, pobočky ve Zlíně ze dne 19. 12. 2008 čj. 59 Co 505/2008 – 47, **s e z r u š u j e** v té části výroku, kterou bylo rozhodnuto o povinnosti žalovaného zaplatit žalobkyni částku 638 Kč s příslušenstvím.

III. Rozsudek Okresního soudu v Kroměříži ze dne 1. 4. 2010, čj. 5 C 238/2008 – 53, **j e n i c o t n ý** ve výroku I., kterým bylo rozhodnuto o povinnosti žalovaného zaplatit žalobkyni částku 638 Kč s příslušenstvím.

O d ů v o d n ě n í:

Návrhem doručeným dne 12. 8. 2010 zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, se Český telekomunikační úřad domáhal, aby zvláštní senát rozhodl pozitivní kompetenční spor vzniklý ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb. mezi ním a Okresním soudem v Kroměříži ve věci žaloby vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 5 C 238/2008 týkající se zaplacení 638 Kč s příslušenstvím.

Z předloženého soudního spisu vyplynuly následující skutečnosti:

Na základě Žádosti o poskytování služeb elektronických komunikací sítí Eurotel ze dne 23. 11. 2005 uzavřené mezi Eurotelem Praha, spol. s. r. o. (dále jen „Eurotel“) a žalovaným, byla žalovanému zřízena telefonní linka, žalovanému byly dodávány příslušné telekomunikační služby a žalovaný se zavázal platit měsíční poplatky za poskytnutou službu poštovními poukázkami. Žalovaný však neuhradil 4 faktury na částku v celkové výši 3638 Kč.

Tato pohledávka na žalobkyni přešla na základě Smlouvy o postoupení pohledávek ze dne 26. 6. 2007 a Přílohy č. 1 ke smlouvě o postoupení pohledávek, uzavřené mezi společností Telefónica O2 Czech Republic, a.s. jako postupitelem a žalobkyní jako postupníkem.

Žalobkyně proto podala proti žalovanému dne 8. 9. 2008 u Okresního soudu v Kroměříži žalobu o zaplacení 3638 Kč s příslušenstvím (skládající se z částek 638 Kč za služby elektronických komunikací a částky 3000 Kč z titulu smluvní pokuty).

Okresní soud v Kroměříži vydal dne 18. 9. 2008 platební rozkaz čj. 55 Ro 270/2008 - 27, jímž uložil žalovanému, aby do 15 dnů od doručení platebního rozkazu zaplatil žalobkyni pohledávku ve výši 3638 Kč s příslušenstvím, náhradu nákladů řízení ve výši 8454 Kč k rukám právního zástupce žalobkyně JUDr. Romana Majera, advokáta nebo aby podal proti tomuto platebnímu rozkazu do 15 dnů ode dne jeho doručení u podepsaného soudu odpor.

Žalovaný podal dne 3. 10. 2008 včasný odpor. Okresní soud v Kroměříži následně vydal dne 8. 10. 2008 usnesení čj. 5 C 238/2008 – 30, jímž řízení zastavil s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Českému telekomunikačnímu úřadu (výrok I.), dále rozhodl o nákladech řízení (výrok II.) a o vrácení soudního poplatku žalobkyni (výrok III.).

V odůvodnění okresní soud po rekapitulaci věci uvedl, že podle § 103, zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“) kdykoliv za řízení přihlíží soud k tomu, zda jsou splněny podmínky, za nichž může rozhodnout ve věci samé. Podle § 104 odst. 1 o. s. ř., jde – li o takový nedostatek podmínek řízení, který nelze odstranit, soud řízení zastaví. Nespadá - li věc do pravomoci soudů nebo má-li předcházet jiné řízení, soud postoupí věc po právní moci usnesení o zastavení řízení příslušnému orgánu; právní účinky spojené s podáním žaloby zůstávají přitom zachovány. Podle § 7 odst. 1 o. s. ř. v občanském soudní řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány. Podle § 108 odst. 1 písm. g) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích (dále jen „zákon o elektronických komunikacích“) Úřad podle tohoto zákona rozhoduje o sporech, stanoví-li tak tento zákon. Podle § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích, Český telekomunikační úřad rozhoduje spory mezi osobu vykonávající komunikační činnost na straně jedné, a účastníkem, popřípadě uživatelem, na straně druhé, na základě návrhu

kterékoliv ze stran sporu, pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě. Podle § 64 zákona o elektronických komunikacích, účastník, popřípadě uživatel veřejně dostupné služby elektronických komunikací, je povinen uhradit za poskytnutou službu cenu ve výši platné v době poskytnutí této služby. Soud uzavřel, že smluvní povinnost platit měsíční poplatky za poskytovanou službu, kterou žalovaný porušil, je povinností uloženou na základě zákona o elektronických komunikacích; o sporech, které vznikly mezi osobou vykonávající komunikační činnost a uživatelem ohledně této povinnosti, rozhoduje tedy Úřad dle § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích. Na tomto závěru dle názoru soudu nemění nic ani skutečnost, že osoba vykonávající komunikační činnost (tedy Telefónica O2 Czech Republic, a. s.) postoupila svou pohledávku za žalovaným na žalobce, neboť postoupením pohledávky se nemění charakter pohledávky, která je i nadále pohledávkou vyplývající ze smlouvy o poskytování telekomunikačních služeb a nelze připustit, aby změnou oprávněného subjektu došlo k přenesení pravomoci z Úřadu na soud.

Proti výroku I., II. a III. usnesení Okresního soudu v Kroměříži ze dne 8. 10. 2008, čj. 5 C 238/2008 – 30, podala žalobkyně včasné odvolání ke Krajskému soudu v Brně. Žalobkyně nesouhlasila s názorem soudu, že není dána jeho pravomoc k projednání věci. Žalobkyně poukázala na to, že nevykonává komunikační činnost ve smyslu § 7 zákona o elektronických komunikacích a nejedná se tedy o spor mezi osobami uvedenými v § 129 zákona o elektronických komunikacích. Uvádí, že žalovaná pohledávka jí sice byla postoupena osobou vykonávající komunikační činnost, ale žalobkyně komunikační činnost nevykonává. Žalobkyně dále namítla, že právním důvodem, na základě kterého se odvolatel domáhá vydání peněžitého plnění, je bezdůvodné obohacení ve smyslu předpisů občanského práva a to v důsledku přijetí plnění bez právního důvodu, tedy přijetí plnění za absence právního důvodu vyplývajícího ze smluvního vztahu nebo ze zákona. Jak vyplývá z konstantní judikatury Nejvyššího soudu České republiky (např. usnesení čj. 33 Odo 1532/2005), je-li předmětem řízení vydání bezdůvodného obohacení získaného plněním bez právního důvodu dle § 451 občanského zákoníku, je v případě sporu o právech a povinnostech z takovýchto vztahů dána pravomoc dle § 7 odst. 1 o. s. ř. soudu v občanském soudním řízení. Stejné stanovisko zaujal i zvláštní senát ve svých usneseních čj. Konf 132/2005 - 7 ze dne 30. 6. 2006 a čj. Konf 18/2007 - 14 ze dne 20. 9. 2007, ve kterém uvádí: „Je–li podání podle svého označení i obsahu žalobou na vydání bezdůvodného obohacení, přísluší rozhodovat o něm soudu v občanském soudním řízení“. Vzhledem k uvedenému navrhla žalobkyně, aby krajský soud usnesení Okresního soudu v Kroměříži ze dne 8. 10. 2008, čj. 5 C 238/2008 - 30 zrušil a věc vrátil k novému projednání.

O odvolání rozhodl Krajský soud v Brně, pobočka ve Zlíně usnesením ze dne 19. 12. 2008 čj. 59 Co 505/2008 – 47; rozhodnutí soudu I. stupně změnil tak, že řízení se nezastavuje. Krajský soud po rekapitulaci předcházejícího řízení uvedl, že pravomoc Úřadu k projednání a rozhodnutí sporu není dána, neboť není naplněna osobní stránka sporu ve smyslu § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích, jež musí být dána kumulativně se stránkou věcnou. Žalobkyně ve vztahu k žalovanému, (jenž má postavení účastníka a uživatele podle § 2 písm. a), b) zákona o elektronických komunikacích) totiž postavení účastníka, uživatele ani osoby vykonávající telekomunikační činnost nemá, neboť podle § 7 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích, jsou komunikačními

činnostmi a) zajišťování sítí elektronických komunikací, b) poskytování služeb elektronických komunikací, c) provozování přístrojů. Krajský soud se ztotožnil se závěrem okresního soudu v tom, že postoupením pohledávky se její právní důvod nemění. Argumenty žalobkyně, které podstatu sporu vztahují k institutu bezdůvodného obohacení pak soud odmítl s tím, že žalobkyně skutkově netvrdila ničeho, z čeho by bylo možné usuzovat na to, že plnění poskytované žalovanému právním předchůdcem žalobce nebylo uskutečněno na základě uzavřeného smluvního závazkového vztahu a bylo tedy plněním bez právního důvodu. Krajský soud konstatoval, že pravomoc soudu k projednání a rozhodnutí věci je podle § 7 odst. 1 o. s. ř. dána na základě shora uvedených důvodů.

Okresní soud v Kroměříži vázán právním názorem odvolacího soudu rozsudkem ze dne 1. 4. 2009, čj. 5 C 238/2008 – 53 ve výroku I. stanovil žalovanému povinnost zaplatit 638 Kč s příslušenstvím, výrokem II. zamítl žalobu v části týkající se smluvní pokuty ve výši 3000 Kč, výrokem III. rozhodl o nákladech řízení. Ohledně zaplacení 638 Kč okresní soud uvedl, že žalovaný nezpochybnil výši vyúčtované ceny a závazek uznal, proto soud žalobě v tomto rozsahu vyhověl. Ohledně výroku II. rozsudku, kterým byla žaloba zamítnuta co se týče smluvní pokuty ve výši 3000 Kč (za porušení čl. 11. 4. Všeobecných podmínek Smlouvy o poskytování telekomunikačních služeb) okresní soud uvedl, že žalobkyně neunesla břemeno tvrzení a břemeno důkazní.

Žalobkyně podala dne 6. 5. 2009 proti výroku II. a III. odvolání. Namítla, že vyúčtování za poskytnuté služby a smluvní pokutu za porušení Smlouvy o poskytování telekomunikačních služeb doložila jednotlivými fakturami, ve kterých je uvedena jejich splatnost. Žalovaný při podpisu Smlouvy o poskytování služeb elektronických komunikací potvrdil, že se seznámil s Všeobecnými podmínkami základní a volitelných služeb a ceníkem základní a volitelných služeb, čímž souhlasil i s ustanovením o smluvní pokutě v případě nedodržení závazku vyplývajícího ze smlouvy, neboť nárok na smluvní pokutu vyplývá ze Všeobecných podmínek a ceníku. Žalobkyně namítla, že bylo-li dle soudu potřeba skutková tvrzení či důkazy doplnit, měl o tom odvolatele poučit a poskytnou k jejich doplnění přiměřenou lhůtu. Navrhla, aby odvolací soud změnil rozsudek okresního soudu tak, že uloží žalovanému povinnosti zaplatit žalobci 3000 Kč s příslušenstvím a náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně.

Krajský soud v Brně, pobočka ve Zlíně o odvolání rozhodl usnesením ze dne 27. 10. 2009 čj. 59 Co 251/2009 - 63. Rozsudek soudu I. stupně (čj. 5 C 238/2008 - 53 ze dne 1. 4. 2009) v napadených výrocích II (zamítnutí žaloby ohledně smluvní pokuty ve výši 3000 Kč) a III (ohledně nákladů řízení) zrušil s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Českému telekomunikačnímu úřadu (výrok I.). Krajský soud dále rozhodl výrokem II. o náhradě nákladů řízení. V odůvodnění krajský soud uvedl, že právní názor odvolacího soudu vyjádřený v usnesení ze dne 19. 12. 2008 čj. 59 Co 505/2008 – 47 byl nesprávný a v návaznosti na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2009 sp. zn. 33 Cdo 2894/2008 od něj ustoupil a uzavřel, že k projednání a rozhodnutí věci v odvoláním dotčených výrocích je dána pravomoc Českého telekomunikačního úřadu i v případě, že osoba vykonávající komunikační činnost postoupila pohledávku účastníku – osobě, která komunikační činnost nevykonává.

Navrhovatel podal dne 12. 8. 2010 návrh zvláštnímu senátu k rozhodnutí pozitivního kompetenčního sporu. Navrhovatel uvádí, že žalobkyně požadovala po žalovaném zaplacení dlužné částky v celkové výši 3638 Kč s příslušenstvím s tím, že se dlužná částka sestává z 207,06 Kč, 278,46 Kč, 152,01 Kč a ze smluvní pokuty ve výši 3000 Kč. Z toho je patrné, že spor je veden jednak o ceny vyúčtované za služby elektronických komunikací a jednak o smluvní pokutu vyplývající z porušení smlouvy o poskytování služeb elektronických komunikací. Smluvní pokuta byla vyúčtována za porušení článku 11. 4 Všeobecných podmínek. Navrhovatel uznal svou kompetenci k rozhodnutí sporu v celkové částce, tj. i v části týkající se povinnosti žalovaného uhradit cenu za veřejně dostupné služby elektronických komunikací. Okresní soud v Kroměříži se dle navrhovatele vůbec nezabýval otázkou kompetence k projednání a rozhodnutí věci, o věci rozhodl, a to přestože současně konstatoval v odůvodnění, že se jedná o povinnost žalovaného uhradit cenu za služby elektronických komunikací upravenou ustanovením § 64 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích. Službou elektronických komunikací se rozumí *„služba obvykle poskytovaná za úplatu, která spočívá zcela nebo převážně v přenosu signálu po sítích elektronických komunikací, včetně telekomunikačních služeb a přenosových služeb v sítích používaných pro rozhlasové a televizní vysílání a v sítích kabelové televize, s výjimkou služeb, které nabízejí obsah prostřednictvím sítí a služeb elektronických komunikací nebo vykonávají redakční dohled nad obsahem přenášeným sítěmi a poskytovanými službami elektronických komunikací a přenosových služeb.“* Vzhledem k tomu, že jednou ze základních povinností účastníka služeb elektronických komunikací je podle zákona o elektronických komunikacích povinnost k zaplacení ceny za poskytnutou službu elektronických komunikací, považuje navrhovatel za nepochybné, že orgánem kompetentním k projednání a rozhodnutí předmětného sporu v rozsahu nároku na zaplacení ceny za služby elektronických komunikací ve výši 638 Kč s příslušenstvím je Český telekomunikační úřad.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním úřadem a obecným soudem ohledně zaplacení 638 Kč s příslušenstvím se zvláštní senát řídil následující úvahou:

S účinností od 1. ledna 2003 se postupuje při kladných nebo záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost vydat rozhodnutí podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.

Zákon o elektronických komunikacích rozdělil působnost ve vykonávání státní správy v oblasti elektronických komunikací mezi ministerstvo a Český telekomunikační úřad (§ 3 a § 105 a násl. zákona o elektronických komunikacích). Podle § 108 odst. 1 písm. g) tohoto zákona rozhoduje ve sporech, stanoví-li tak tento zákon, Český telekomunikační úřad. Podle § 129 odst. 1 věta prvá zákona rozhoduje Český telekomunikační úřad spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost (§ 7) na straně jedné, a účastníkem, popřípadě uživatelem na straně druhé, na základě návrhu kterékoliv ze stran sporu, pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě. Podání návrhu podléhá správnímu poplatku.

Zákonný text – na pohled dostatečně jasný – ve skutečnosti umožňuje dvojí výklad se zásadními důsledky pro závěr o pravomoci toho, kdo má věc rozhodnout: poprvé, že má

být rozuměno „*rozhoduje existující spory…*“, po druhé „*rozhoduje spory vzniklé mezi…*“. Zvláštní senát přisvědčil za užití obvyklých interpretačních metod výkladu druhému.

Ustanovení § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích vymezuje dvě podmínky, které musí být současně splněny, aby byla dána pravomoc Českého telekomunikačního úřadu věc rozhodnout.

Prvá část vykládaného ustanovení („spory mezi osobu vykonávající komunikační činnost (§7) na straně jedné, a účastníkem, popřípadě uživatelem“) znamená osobnostní vymezení předpokladu pravomoci. Je proto otázkou, ke kterému okamžiku má být splnění tohoto předpokladu zkoumáno: zda k okamžiku vzniku závazku, nebo k okamžiku vzniku sporu, anebo k okamžiku, kdy je pravomoc zkoumána. Je totiž zřejmé, že postoupí – li věřitel (osoba vykonávající komunikační činnost) svou pohledávku za účastníkem (obvykle tedy telefonním účastníkem) jinému, dochází ke změně závazku v osobě, a je otázkou zda se mění i pravomoc orgánu, který má o sporu rozhodnout.

K otázce vlivu smluvního postoupení pohledávky na právního nástupce na změnu pravomoci k řešení sporů se vyslovil zvláštní senát např. ve svém usnesení ze dne 30. 3. 2010 čj. Konf 106/2009 – 16, dostupný na www.nssoud.cz:, „*Cesí nedochází k zániku dosavadního závazkového vztahu a ke vzniku závazku nového (nepostupuje se tedy „smlouva“ jako v některých jiných cizích řádech), ale závazek se mění v subjektech. Na místo dosavadního věřitele (postupitele) nastupuje osoba třetí (postupník). Na postupníka s pohledávkou přechází i její příslušenství a všechna práva s ní spojená. Dle § 524 občanského zákoníku ostatně nelze postoupit pohledávku, jejíž obsah by se změnou věřitele změnil.*“

Zvláštní senát dále přihlédl také k důvodům právní úpravy: Z důvodové zprávy k §§ 127 - 129 zákona o elektronických komunikacích vyplývá: „*Úřad rozhoduje pouze spory uvedené v těchto ustanoveních (spory týkající se plnění povinností stanovených tímto zákonem). Vyňato je řešení sporů o plnění povinnosti k peněžitým plněním. Pravomoci Úřadu rozhodovat uvedené spory je vyloučeno právo stran obrátit se na obecný soud před vydáním rozhodnutí řešení sporu Úřadem (§ 7 občanského soudního řádu). Není tím však dotčeno použití předpisů o správním soudnictví*“, lze dovodit, že bylo úmyslem zákonodárce podmínit rozhodovací činnost Českého telekomunikačního úřadu tím, že půjde o spor věcně, nikoli osobně vymezený. Vlastní zákonná úprava pak tento záměr poněkud zastřela přidáním „osobní“ podmínky. I tento pohled proto svědčí o tom, že osobní upřesnění, které zákonodárce vložil do vlastního zákonného textu, je mnohem spíše časově vztaženo k okamžiku vzniku závazku než k okamžiku vzniku sporu. To platí tím spíše, že v okamžiku odstoupení od cese, nebo v případech její absolutní neplatnosti atp., by se pravomoc musela „vracet“ Českému telekomunikačnímu úřadu, což bez pochyb zákonodárce nesledoval.

Proto i tento aspekt výkladu vede k tomu, že změny v subjektech při postoupení pohledávky nemají v posuzované věci vliv na změnu pravomoci k řešení sporů.

Podpůrně lze také připomenout, že takovýto výklad § 129 zákona o elektronických komunikacích je v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. 3. 2002, o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací

(dále jen „Směrnice“). Článek 8 odst. 4 písm. b) Směrnice ukládá vnitrostátním regulačním orgánům členských států působících v oblasti elektronických komunikací povinnost, aby zajistily dostupné a nenákladné postupy pro řešení sporů. Spory v oblasti elektronických komunikací by měl řešit subjekt nezávislý na zúčastněných stranách. Tím má být zajištěna ochrana spotřebitelů dle čl. 8 odst. 4 písm. c) Směrnice. Je zřejmé, že směrnice tu sleduje právě možnost dovolit rozhodování v takovýchto věcech regulátorům. Není zřejmě sporu o tom, že pokud by tvůrci směrnice trvali na tom, aby v takovýchto případech rozhodovaly soudy, bylo by ustanovení § 8 odst. 4 písm. b) zbytečné, neboť tu jde o zcela obvyklý závazek soukromého práva, o kterém (civilní) soudy pravidelně rozhodují. Ustanovení proto míří na to, aby pravomocí k rozhodování sporů mohl být nadán i správní orgán (ať již v pravomoci dělené, nebo pod kasační kontrolou správního soudu, nebo - jako v českém případě - s následným zvláštním civilním řízením podle části páté občanského soudního řádu). Původci směrnice oprávněně očekávali, že právě řízení u správního orgánu vyhovuje potřebám posuzování speciálních - mnohdy ryze technických - otázek, přičemž i otázky právní se obvykle týkají jen úzké speciální problematiky (zejména smluv uzavíraných s poskytovateli služeb).

Navrhovatel (Český telekomunikační úřad) je k řešení problematiky elektronických komunikací zřízen, je odpovídajícím způsobem vybaven odborně i personálně, a lze proto očekávat, že jeho rozhodování bude rychlé, účastníkům dostupné a pro ně nenákladné. Je ostatně významné i to, že jeho rozhodování (jako rozhodování z jednoho centra) už z povahy věci nenese riziko odchylující se „judikatury“. Proti rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu je možné brojit rozkladem u předsedy Českého telekomunikačního úřadu, a případně dále podat řádnou civilní žalobu u soudu rozhodujícího v občanském soudním řízení (podle části páté občanského soudního řádu).

Proto má zvláštní senát za to, že jeho výklad zákona o elektronických komunikacích o pravomoci Českého telekomunikačního úřadu k rozhodování ve sporech i v případě postoupených pohledávek odpovídá i požadavkům, které na český právní řád klade právo evropské.

Obdobnými otázkami se zabýval také Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 31. 3. 2009, sp. zn. 33 Cdo 2894/2008. Ve svém rozhodnutí - v němž otázku pravomoci posoudil stejně jako zvláštní senát - uvedl: „*odvolací soud nepochybil, jestliže dovodil, že v posuzovaném případě změna osoby uvedené v § 129 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb. v důsledku postoupení pohledávky osobou vykonávající komunikační činnost nemá vliv na pravomoc Českého telekomunikačního úřadu k rozhodování sporu týkajícího se povinnosti uložené tímto zákonem. Postoupením pohledávky osobou vykonávající komunikační činnost na žalobkyni (§ 524 obč. zák.) se na podstatě a charakteru sporu ničeho nezměnilo. Na žalobkyni (postupníka) s právem na plnění (včetně příslušenství pohledávky a veškerých práv s ní spojenými) přešly též povinnosti, jež má věřitel vůči dlužníkovi (např. poskytnout dlužníkovi potřebnou součinnost ke splnění dluhu, přijmout řádně nabídnuté plnění apod.). Rozsah a obsah povinností dlužníka je stejný a nemění se nic ani na běhu promlčecí doby*“.

Ze všech vyložených důvodů proto zvláštní senát uzavřel, že pro určení pravomoci jsou osobnostní předpoklady pravomoci Českého telekomunikačního úřadu splněny,

vznikl-li spor mezi osobou vykonávající telekomunikační činnost a účastníkem (uživatelem). Charakter sporu vymezený v § 129 zákona o elektronických komunikacích je určen v době vzniku závazku, a změna v osobě věřitele cesí jej nemění.

Věcný předpoklad pravomoci správního orgánu je splněn, týká-li se spor povinností uložených zákonem o elektronických komunikacích nebo na jeho základě. Jak z rekapitulační části nepochybně vyplývá, předmětná pohledávka vznikla právnímu předchůdci žalobce (společnosti Eurotel) z titulu neuhrazení ceny za dodané telekomunikační služby; zaplacení ceny za služby elektronických komunikací je přitom dle § 64 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích jednou ze základních povinností účastníka. Z hlediska závěru přijatého v uvedeném usnesení ze dne 30. 3. 2010 čj. Konf 106/2009 – 16, dostupný na www.nssoud.cz, podle něhož se cesí závazek mění pouze v subjektech, zvláštní senát uzavírá, že postoupení pohledávky charakter sporu nezměnilo po osobní ani po věcné stránce; proto i k návrhu postupníka (a nikoli již osoby vykonávající telekomunikační činnost) bude rozhodovat Český telekomunikační úřad.

Zvláštní senát rovněž sdílí závěr Krajského soudu v Brně, pobočky ve Zlíně přijatý výrokem I. usnesení ze dne 27. 10. 2009 čj. 59 Co 251/2009 - 63, kterým řízení o smluvní pokutě postoupil k projednání a rozhodnutí Českému telekomunikačnímu úřadu.

Po přijetí závěru o naplnění osobnostního předpokladu pravomoci správního orgánu pro řešení sporu, je v této věci třeba vycházet z druhého předpokladu pravomoci Českého telekomunikačního úřadu vyplývajícího ze zákona (*„pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě“).*

Otázkou pravomoci k rozhodování o smluvní pokutě se zvláštní senát již zabýval v usnesení sp. zn. Konf 27/2008 (publikováno ve Sb. NSS pod číslem 1738/2009). Vyložil, že *„o smluvní pokutě za porušení či nesplnění povinnosti vyplývající ze smlouvy uzavřené mezi osobou vykonávající komunikační činnost a účastníkem, popřípadě uživatelem (§ 129 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích), rozhoduje ten orgán, který je podle zákona příslušný k rozhodování sporů o porušení povinnosti samotné.“*

Jádrem argumentace (na němž není důvod ničeho měnit), je právní názor, že smluvní pokuta je soukromoprávním institutem, jde o způsob zajištění závazku, jehož účelem je zpravidla peněžitá transakce za porušení nebo nesplnění smluvní povinnosti (§ 544 odst. 1 občanského zákoníku). Při posuzování pravomoci k rozhodování sporů na úseku elektronických komunikací, jejichž předmětem je právě nárok na smluvní pokutu, je nutné se zabývat povinností, která byla porušena. Vztah mezi porušenou povinností a nárokem na smluvní pokutu je totiž vztahem mezi příčinou a následkem; nelze je posuzovat odděleně. Porušení povinnosti je základní podmínkou pro stanovení, zda existuje nárok na smluvní pokutu. O smluvní pokutě bude tedy rozhodovat ten orgán, který je příslušný k rozhodování sporů o porušení povinnosti, na jejímž základě vznikl nárok na smluvní pokutu.

Rozliší se proto, za jaké porušení povinnosti nárok na smluvní pokutu vznikl. Pokud se jedná o porušení povinnosti vyplývající ze smlouvy mezi osobou vykonávající komunikační činnost a účastníkem, ve které si tyto subjekty dohodly smluvní pokutu pro

případ, že účastník neuhradí cenu za poskytnutou službu, pak je k rozhodování o smluvní pokutě příslušný Český telekomunikační úřad. Neuhrazení ceny za poskytnuté služby je porušením zákona o elektronických komunikacích a nárok na smluvní pokutu s tímto porušením přímo souvisí.

Pokud se naopak jedná o (typickou) smluvní pokutu za nevrácení vypůjčeného zařízení (např. satelitní antény, modemu atp.), tedy výpůjčku, byl by k rozhodování o smluvní pokutě plynoucí z porušení povinností vztahujících se k výpůjčce soud (srov. k tomu např. usnesení ze dne 13. 10. 2005, čj. Konf 99/2004 - 5, publikované ve Sb. NSS pod č. 1478/2008). Judikatura v tomto ohledu je zcela stabilní.

Zvláštní senát z výše uvedených důvodů vyslovil, že k rozhodnutí o věci je dána pravomoc správního orgánu (§ 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., výrok I.).

Protože pak v řízení, které následovalo po řízení odvolacím, Okresní soud v Kroměříži mimo svou pravomoc (vázán v té době rozhodnutím krajského soudu) rozhodl dne 1. 4. 2010 rozsudkem čj. 5 C 238/2008 – 53 o částce 638 Kč s příslušenstvím, zvláštní senát v souladu s § 5 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb., ve výroku III. vyslovil nicotnost tohoto rozsudku.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Bude proto na krajském soudu, aby v intencích výše uvedených závěrů zvláštního senátu znovu rozhodl o odvolání ohledně částky připadající na cenu za veřejně dostupné služby elektronických komunikací ve výši 638 Kč s příslušenstvím, a následně byla věc postoupena Českému telekomunikačnímu úřadu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 26. října 2010

JUDr. Pavel Vrcha
předseda zvláštního senátu